

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучасва
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Громадська організація
«Всеукраїнський конгрес вчених економістів-аграрників»
Східного регіону

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТАЛОГО АГРОВИРОБНИЦТВА ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ
В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції

20 травня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 631.15:330.36+[316.42:330.34]:631.111

Редакційна колегія:

ПЕТРОВ В. М. – проректор з науково-педагогічної роботи, канд. екон. наук, професор університету, *головний редактор*;

ГУТОРОВ О. І. – завідувач кафедри менеджменту і адміністрування, д-р екон. наук, професор, *заступник головного редактора*;

ПАСЕМКО Г. П. – професор кафедри менеджменту і адміністрування, д-р наук з держ. упр., професор, *член редакційної колегії*;

КРАМАРЕНКО К. М. – доцент кафедри менеджменту і адміністрування, канд. екон. наук, доцент, *член редакційної колегії*;

ШАРКО І. О. – доцент кафедри менеджменту і адміністрування, канд. екон. наук, доцент, *член редакційної колегії*.

Теоретичні та практичні засади забезпечення сталого агровиробництва та соціально-економічного розвитку сільських територій в умовах інноваційної економіки : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 20 травня 2021 р. – Харків : ХНАУ, 2021. – 244 с.

Висвітлено результати наукових досліджень з актуальних проблем агровиробництва та соціально-економічного розвитку сільських територій і пошуку шляхів їх розв'язання за тематичними напрямками: «Гармонізація інноваційного розвитку підприємств аграрного сектора в умовах інституційних змін», «Сталий розвиток сільських територій України в умовах децентралізації влади», «Моделі формування та організації інноваційних систем управління в аграрному секторі економіки», «Управління інвестиційною привабливістю аграрної сфери», «Теоретичні, методологічні та практичні засади розвитку земельних відносин та чинники ефективного використання земельних ресурсів».

Для наукових, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, фахівців з менеджменту і публічного управління та адміністрування, представників органів влади, громадських діячів України, а також усіх, хто досліджує питання сталого агровиробництва та соціально-економічного розвитку сільських територій в умовах інноваційної економіки.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з поглядами автора.

УДК 631.15:330.36+[316.42:330.34]:631.111

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету:

Петров Вадим Миколайович – проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, кандидат економічних наук, професор університету.

Заступники голови організаційного комітету:

Гуторов Олександр Іванович – завідувач кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, доктор економічних наук, професор;

Філімонов Юрій Леонідович – декан факультету менеджменту і економіки Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, кандидат економічних наук, доцент.

Члени організаційного комітету:

Бухаріна Людмила Михайлівна – завідувач кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики Запорізького національного університету, доктор економічних наук, професор;

Гуторова Олена Олександрівна – професор кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, кандидат економічних наук, професор університету;

Крамаренко Катерина Миколаївна – доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, кандидат економічних наук, доцент;

Лозинська Тамара Миколаївна – завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Полтавської державної аграрної академії, доктор наук з державного управління, професор;

Михайлова Любов Іванівна – професор кафедри менеджменту Сумського національного аграрного університету, доктор економічних наук, професор;

Нагаєв Віктор Михайлович – професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка, доктор педагогічних наук, професор;

Пасемко Галина Павлівна – професор кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, доктор наук з державного управління, професор;

Сафронська Ірина Михайлівна – доцент кафедри менеджменту, права, статистики і економічного аналізу Луганського національного аграрного університету, кандидат економічних наук, доцент;

Таран Оксана Миколаївна – доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, кандидат економічних наук, доцент;

Шарко Інна Олександрівна – доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, кандидат економічних наук, доцент;

Шиян Наталія Іванівна – доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, кандидат економічних наук, доцент.

Перелік навчальних закладів, науково-дослідних установ і організацій, співробітники яких беруть участь у конференції

Відокремлений структурний підрозділ «Донбаський аграрний фаховий коледж ЛНАУ»
*Відокремлений структурний підрозділ «Тальянківський агротехнічний фаховий коледж
Уманського національного університету садівництва»*
Громадська спілка «ГІС-Асоціація України»
*Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку
НАН України»*
Державний університет «Житомирська політехніка»
Дослідна станція «Маяк» Інституту овочівництва і багтанництва НААН України
Запорізький національний університет
Західноукраїнський національний університет
Інститут землекористування НААН України
Інститут луб'яних культур НААН України
Київський національний торговельно-економічний університет
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Львівський державний університет внутрішніх справ
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України
Національна академія Національної гвардії України
*Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний
інститут»*
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національний фармацевтичний університет
Поліський національний університет
Полтавська державна аграрна академія
Сумський національний аграрний університет
Український науково-дослідний інститут продуктивності АПК Мінекономіки України
Уманський національний університет садівництва
Харківська державна зооветеринарна академія
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
*Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра
Василенка*
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Товариство з обмеженою відповідальністю «Артема-9»

С. В. Шерстюк, канд. екон. наук, доцент

К. І. Посилаєва, канд. екон. наук, доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

НОРМАТИВНА БАЗА І МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

За реальних умов функціонування всі підприємства тією чи іншою мірою пов'язані зі здійсненням інвестиційної діяльності. Згідно із Законом України «Про інвестиційну діяльність» [1] інвестиціями вважають усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті чого створюється прибуток або досягається соціальний ефект.

У процесі аналізу слід враховувати такі особливості інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств, як:

- можливість вибору альтернативних проектів;
- обмеженість фінансових ресурсів;
- значний вплив факторів ризику.

Для зовнішніх інвесторів мета аналізу полягає в оцінці інвестиційної привабливості цього підприємства. У такому разі об'єктом аналізу є насамперед реальні інвестиції, що дає можливість зробити прогнози щодо майбутньої діяльності підприємства. В процесі аналізу підприємства, як об'єкта інвестування, потенційних інвесторів поряд з прибутковістю та рентабельністю цікавлять й такі показники, як обсяги та ефективність капітальних вкладень, здійснюваних на підприємстві. Відповідно, аналіз динаміки реальних інвестицій з урахуванням темпів інфляції дає змогу зробити висновки щодо інвестиційної активності підприємства. Аналіз структури інвестицій уможливорює оцінювання перспективності напрямків їх вкладення.

Для внутрішніх суб'єктів аналізу важливим є обґрунтування та вибір найефективнішого напрямку інвестування коштів. При цьому спочатку аналізується доцільність вкладання коштів у реальні та фінансові інвестиції. Залежно від результатів аналізу вибирають один із напрямків проведення інвестиційних операцій або визначають оптимальне їх поєднання. Методика аналізу доходності та ризику інвестиційних операцій залежить від специфіки об'єктів дослідження, тобто від того, виробничі це проекти, чи фінансові інструменти.

Слід зазначити, що в процесі аналізу інвестиційної діяльності підприємства застосовуються всі види аналізу: попередній, оперативний, перспективний.

Так, попередній аналіз передбачає обґрунтування оптимального проекту з-поміж кількох можливих варіантів капітальних вкладень або таких цінних паперів, які б найточніше відповідали потребам підприємства.

Оперативний аналіз полягає у виявленні можливих відхилень від запланованого сценарію, коли почалася реалізація інвестиційного проекту, та обґрунтуванні коригуючи управлінських рішень.

Після завершення інвестиційної операції аналізують її фактичну ефективність, виявляють причини відхилень від очікуваних результатів, що допоможе підприємству в майбутньому адекватно оцінювати свої можливості та приймати обґрунтовані управлінські рішення (перспективний аналіз).

Інформаційною базою аналізу інвестиційної діяльності кожного сільськогосподарського підприємства слугують дані фінансової звітності підприємства, яка формується у відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2] та затверджених положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Зокрема, основним П(С)БО, який регламентує методологію формування звітності, є П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»[3]. Цим документом узагальнені основні форми фінансової звітності, які «надають» основну інформацію для аналізу інвестиційної діяльності.

Головними джерелами інформації є: форма 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форма 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та форма 3 «Звіт про рух грошових коштів». Так, результати інвестиційної діяльності підприємства визначаються на основі аналізу змін на статтях першого розділу балансу «Необоротні активи», статті «Поточні фінансові інвестиції» другого розділу балансу та на окремих статтях форми 2 «Звіт про фінансові результати»: «Дохід від участі в капіталі», «Інші фінансові доходи», «Втрати від участі в капіталі», «Інші витрати». Крім того рух коштів в результаті здійснення інвестиційної діяльності відображається на відповідних статтях другого розділу форми 3 «Звіт про рух грошових коштів».

За результатами підсумкового аналізу здійснених інвестиційних операцій і для з'ясування того, наскільки вони були доцільними, необхідно провести більш детальний аналіз за даними аналітичного обліку.

Отже, методика аналізу інвестицій базується на даних фінансової звітності підприємства, передбачає певну послідовність, включає всі види аналізу та використовує різноманітний інструментарій.

Список використаних джерел: 1. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ (Редакція станом на 13.02.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. 2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 в редакції від 11.06.2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. 3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 в редакції від 14.03.2017. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.